

OPGAVE OMTRENT DE DIPTERS WELKE IN HET NAJAAR IN DE BOSSCHEN VAN DRIEBERGEN VOORKOMEN,

DOOR

G. A. S I X.

Het verzamelen en determineren van inlandsche dipters uit de omstreken van Utrecht en Driebergen, heeft gedurende het twintigtal jaren, dat ik mij daarmede bezig hield, steeds eene bijzondere aantrekkelijkheid voor mij gehad, vooral sedert ik het genoeg mogt hebben, met onzen kundigen dipteroloog, den heer van der Wulp in briefwisseling te treden, omtrent die soorten, welke ik uit gebrek aan afzonderlijke monographien dezer insekten niet kon determineren of welke bleken nog onbeschreven te zijn.

Wanneer men de lijsten door den heer van der Wulp uitgegeven nagaat, blijkt het dat ik vrij gelukkig was in het ontdekken vooral van kleine soorten, welke aan andere inlandsche entomologen tot nog toe ontsnapt of zelfs in andere landen nog slechts zeldzaam of in het geheel niet waargenomen waren.

Het Driebergsche bosch vooral was voor mij eene onuitputtelijke bron van waar ik jaarlijks voor onze fauna merkwaardige soorten verkreeg. Desniettemin zegt de heer van der Wulp in het naschrift zijner laatste, in Julij van het vorigen jaar uitgegevene lijst, «de Cecidomyiden zijn nog uiterst schraal in mijne lijst vertegenwoordigd, even als het geslacht *Sciara* en over 't geheel de *Mycetophiliden*, de laatste dewijl zij in het najaar optreden en dan zeldzamer pogingen worden aangewend om hen te vangen.» Dewijl ik nu gewoonlijk het einde van September

en het begin van October te Driebergen doorbreng, heb ik mij in de laatste 5 jaren toegelegd om in dat jaargetijde vooral Mycetophiliden te verzamelen en ben daarin vrij goed geslaagd, zoo als zal blijken uit de hierop volgende lijst, welke eene optelling bevat der in die drie laatste najaren door mij te Driebergen gevangene soorten en waarbij ik nog gevoegd heb eenige dipters, welke ik voorleden voorjaar bij Utrecht en in den verloopenen zomer bij Driebergen gevonden heb.

Het komt mij niet onbelangrijk voor, om deze opgave te doen, ten einde men zou kunnen zien, welke soorten in een gegeven tijd (het najaar) en op eene bepaalde plaats (heideachtige dennenbosschen) in ons land voorkomen.

Deze bijdrage tot de geographie der dipters kan ook tevens dienen om aan te toonen welke dipter-larven in zoo groot aantal de rijke verscheidenheid van paddestoelen bewonen, die in het najaar onzen dennenbosschen tot zoo groot sieraad verstrekken.

De door mij in de 5 laatste najaren te Driebergen verzamelde champignons heb ik aan den hoogleeraar Oudemans te Amsterdam gezonden, die daaronder 50 voor onze flora nieuwe soorten aantrof, waarvan hij eene beschrijving heeft uitgegeven.

Aan den heer van der Wulp betuig ik hier openlijk mijnen dank voor de welwillendheid, waarmede hij mijne exemplaren heeft willen onderzoeken, zoodat men gerust kan zijn voor eene juiste determinatie, terwijl de nummers mijner lijst met die der zijne overeenkomen.

De in de uitgegevene lijsten van den heer van der Wulp nog niet opgenomene en dus tot nog toe als inlandsche onbekende soorten zijn in mijne lijst ongenummerd.

Mijne nevensgaande opgave bevat 195 soorten, waaronder 60 voor onze fauna nieuwe en 7 tot nog toe geheel onbekende soorten, welke waarschijnlijk later door den heer van der Wulp zullen worden beschreven.

1. *Culex pipiens* L.*Culex ornatus* Meig.15. *Chironomus riparius* Meig.19. " *dorsalis* Meig.29. " *chloris* Meig.41. " *tibialis* Meig.49. " *bicinctus* Meig.54. " *stercorarius* Deg.65. " *tenuis* Meig.66. " *pusio* Meig.69. " *flavipes* Meig.70. " *incomptus* Zett." *biannulatus* Staeg." *albipes* Meig." *vernus* Meig." *Junci* Meig. ♂." *flavellus* Zett. ♀." *signatus* v. d. W. ♂." *ochraceus* v. d. W. ♀." *trinotatus* v. d. W. n. sp. ♀." *diversus* v. d. W. n. sp. ♂ et ♀. Kleine soort, waarvan het ♂ zwart, het ♀ geel is. Ik ving er 2 gepaarde paren van in een haag bij Utrecht, in Mei.*Coryneura scutellata* Winn. ♀.*Diamesa Gaedii* Meig.75. *Tanypus varius* Fabr.74. " *monilis* L. ♂.75. " *punctipennis* Meig. ♂.81. " *maculatus* Macq. ♀.85. " *melanurus* Meig. ♂.85. " *carneus* Fabr. ♀." *melanops* Meig. ♀." *pygmaeus* v. d. W. ♂.88. *Ceratopogon nitidus* Macq.89. " *ornatus* Meig. ♂.91. " *bipunctatus* L. ♀.

98. *Ceratopogon solistitialis* Winn. ♀.
 104. " *brevipennis* Macq. ♂.
 " *varius* Winn. ♀.
 150. *Tipula vittata* Meig. Utr. Apr.
 155. " *signata* Staeg.
 145. " *lateralis* Meig. ♂. Utr. Mei.
 175. *Ephelia marmorata* Meig. ♂.
 177. *Poecilostola pictipennis* Meig. ♀.
 178. " *angustipennis* Meig. ♂
 196. *Limnobia modesta* Meig. ♂.
 " *inusta* Meig. ♀.
 202. *Ula pilosa* Staeg.
 205. *Phalacrocerca replicata* L. ♂.
 208. *Glochina morio* F. ♀.
 225. *Erioptera murina* Meig. ♂.
 229. *Trichocera annulata* Meg.
 " *hiemalis* Deg.
 250. *Bolitophila fusca* Meig. ♂.
 255. *Macrocerca fasciata* Meig.
 " *vittata* Meig. ♂. Het ♂ was nog onbekend.
 " *phalerata* Meig. ♀.
 256. *Mycetophila lineola* Meig. ♂.
 257. " (*Brachycampta*) *alternans*. Zett.
 258. " *punctata* Meig.
 " *unicolor* Stann.
 " *signata* Meig. ♂.
 " *gratiosa* Winn.
 " *luctuosa* Meig.
 241. *Exechia tenuicornis* v. d. W. (Tijdschr. v. Ent. II., p. 177.) ♂.
 245. *Allodia ornatcollis* Meig. ♂ et ♀.
 245. *Brachycampta bicolor* Macq.
 246. *Rynosia discoidea* Meig. ♂.
 247. *Exechia lateralis* Meig. ♂.
 " *interrupta* Zett.
 " *pallida* Stann.
 " *rufithorax* v. d. W. n. sp. ♂.

Phronia nitidiventris v. d. W. (Tijdschr. v. Ent. II. p. 181.) ♂.

" *tenuis* Winn.

" *rustica* Winn. ♂.

" *truncata* Winn.

Sceptonia costata v. d. W. (Tijdschr. v. Ent. II. p. 182.)

Zygomyia pictipennis Staeg.

" *notata* Stann. ♀.

Leia variegata Winn.

250. *Glaphyroptera Winthemii* Lehm. ♂.

254. *Boletina sciarina* Staeg.

Cordyla fusca Latr.

" *flaviceps*. Winn.

Sciophila incisurata Zett.

" *apicalis* Winn. ♂.

" *nigricornis* Zett. ♂.

" *tumida* Winn. ♂.

Platyura cincta Winn. = *succincta* v. d. W. (Tijdschr. v. Ent. II. p. 172.)

" *nemoralis* Meig. ♂.

275. *Diadocidia ferruginosa* Meig. ♂.

Epidopus venaticus Hal. ♀ Deze even zeldzame als zonderlinge soort zonder vleugels en kolfjes, door mij langs een beek in het Driebergsche bosch gevangen, is waarschijnlijk het ♀ van eene of andere *Sciara*; de larve leeft in rotte boomstammen.

281. *Sciara nitidicollis* Meg. ♀.

284. " *flavipes* Panz. ♂ en ♀.

" *pulicaria* Meig.

" *scatopsoides* Meig. ♂. Utr. in mijn tuin, Apr.

285. *Lestremia leucophaea* Meig.

291. *Diplosis variegata* Macq. ♀. Deze vrij groote en zeer schoon rood en zwart gekleurde soort heeft zwart en wit geringde pooten en behaarde, met grijsblauw op een roodachtigen grond beschilderde, vleugels. Ik ving een vrij groot getal daarvan op de ruiten eener veranda op het buiten mijner zuster te Rijzenburg.

Epidosis nitida v. d. W. n. sp. ♀.

Campylomyza bicolor Meig.

295. *Lasioptera Rubi* Scop. ♀. De larve leeft in houtachtige gezwellen van braamstruiken. Deze soort ving ik ook steeds in de nabijheid dezer planten in het Driebergsche bosch.

552. *Scatopse flavicollis* Meig.

579. *Dioctra flavipes* Meig. ♂.

580. " *Baumhaueri* Meig. ♂.

581. " *linearis* Fabr.

591. *Asilus atricapillus* Fall. ♂ et ♀.

421. *Empis vitripennis* Meig. ♀.

452. *Ramphomyia umbripennis* Meig.

458. *Hilara chorica* Fall. ♀.

445. " *litorea* Fall. ♂.

" *saltella* v. d. W. n. sp. Door den Heer v. d. Wulp ook bij den Haag gevangen.

457. *Tachydromyia flavicornis* Meig. ♂.

472. *Ardoptera irrorata* Fall. langs 't water in het Drieb. bosch.

475. *Drapetis Graminum* Fall. Deze en de volgende kleine soort heeft slechts korte vleugels, springt eerder dan dat zij vliegt en wordt ook steeds op den grond tusschen planten gevonden.

474. " *assimilis*, Fall.

491. *Thereva anilis* L. ♂.

504. *Psilopus platypterus* Fabr.

508. " *lobipes* Meig. ♂.

515. *Xanthochlorus ornatus* Hal. ♂.

514. *Chrysogaster cupreus* Macq.

515. *Chrysotus gramineus* Fall. ♂.

517. " *neglectus* Wied. ♂.

Anepsius flaviventris Meig. ♂.

526. *Syntormon pallipes* Fabr. ♂. Deze door een gespleten haak aan den achter-metatarsus gekenmerkte soort ving ik tusschen struiken van *Vaccinium myrtillus* in het Drieb. bosch.

545. *Gymnopternus aerosus* Fall. ♂.
 555. *Dolichopus plumipes* Scop. ♂.
 571. *Hydrophorus inaequalipes* Macq.
 572. *Sympycnus annulipes* Meig. ♂ et ♀.
 575. *Campsicnemus curvipes* Fall. ♂ et ♀.
 " *lumbatus* Löw.
 " *marginatus* Löw. ♀. Langs een beek van
 't Driebergsche bosch.
 " *subperforatus* Six n. sp. Deze kleine en door
 het bijzonder maaksel der middenpooten van
 het mannetje van andere soorten ligt te on-
 derscheiden soort, ving ik in April 1860 op
 een sloot bij Utrecht en dit voorjaar nog-
 maals op dezelfde plaats.
 602. *Helophilus pendulus* L. ♂.
 678. *Chrysogaster viduatus* L.
 711. *Lonchoptera lutea* Panz. ♀.
 712. " *lacustris* Meig. ♀.
 721. *Platyptera dorsalis* Meig. ♀.
 880. *Onesia cognata* Meig. ♀.
 901. *Lucilia cornicina* Fabr. ♀.
 911. *Musca corvina* Fabr. ♂ et ♀.
 944. *Spilogaster impuncta* Fall. ♀.
 971. *Hylemyia variata* Fall. ♀.
 Anthomyia platura Meig.
 " *latitarsis* Zett.
 1054. *Coenosia geniculata* Fall. ♂.
 " *meditata* Fall.
 1070. *Helomyza similis* Meig. ♀.
 1089. *Sciomyza griseola* Fall. ♀.
 1111. *Sepedon sphegeus* Fabr. ♀.
 1112. " *spinipes* Scop. ♂.
 1146. *Palloptera ustulata* Fall. ♀.
 1152. *Acidia Lychnidis* Fabr. ♂ et ♀.
 1174. *Sepsis cynipsea* L. ♀.
 1179. *Nemopoda cylindrica* Fabr. ♂.

1189. *Piophila nigriceps* Meig. ♂.
Chlorops pygmaea Meig. ♂.
1206. *Psila fimetaria* L. ♀.
Oscinis annulifera Zett.
 " *albiseta* Meig. ♀.
1256. *Myrmemorphia cornuta* Fall. ♀.
1242. *Trimerina madizans* Fall.
1245. *Ephygrobia compta* Meig.
1249. *Hydrellia griseola* Fall.
1250. " *Ranunculi* Hal.
1255. *Philygria interstincta* Fall. ♂.
1256. *Hyadina guttata* Fall. ♂.
1262. *Parydra pusilla* Meig. ♀.
1265. " *Fossarum* Hal.
Ephydra micans Hal.
1265. *Ilythea spilota* Curt. ♀.
1268. *Scatella despecta* Hal.
1270. " *quadrata* Fall.
1275. " *sibilans* Hal.
1274. *Teichomyza fusca* Macq. ♀ bij een riool in Mei te Utrecht.
1285. *Drosophila Graminum* Fall.
 " *flaveola* Meig. ♀.
Asteia amoena Meig.
1286. *Leptomyza flavipes* Zett. ♀.
1288. *Scyptella flava* L. ♂.
1291. *Opomyza Florum* Fabr. ♀.
1294. *Geomyza tripunctata* Fall. ♀.
1297. *Diastata obscurella* Fall.
1500. " *fumipennis* Meig. ♂ et ♀.
1505. *Ochtiphila Juncorum* Fall. ♂.
1509. *Agromyza flaveola* Fall. ♂.
 " *obscurella* Fall. De larve dezer en der onder
 n°. 1529 vermelde soort maken gangen in de
 bladen van *Lonicera xylosteum*.
1521. *Ceratomyza spinicornis* Macq.
1527. *Phytomyza flava* Fall. ♂ et ♀.

1529. *Phytomyza obscurella* Fall. ♂ et ♀.
1552. " *geniculata* Macq.
 " *cornuta* v. d. W. n. sp. ♀.
1554. *Borborus geniculatus* Macq. ♂.
1545. *Limosina fontinalis* Fall. ♀.
1545. " *oelandica* Stenh. ♂.
1548. " *ochripes* Meig. ♀.
1559. *Phora rufipes* Fabr. ♀.
1565. " *lutea* Meig. ♀.

Six, G A. 1867. "Opgave omtrent de dipters welke in het najaar in de bosschen van Driebergen voorkomen." *Tijdschrift voor entomologie* 10, 227-235.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40970>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/32920>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.